

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000–105/780– /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva bonyhádi lakos képviselőjében székszárdi lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 457/2010. (XI. 10.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest, Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Meghatalmazott
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszbeadványban a panaszos képviselője előadta, hogy a fiatalos panaszos 2010. április 1-jén a kora délutáni órákban gyalogosan tartott hazafelé az iskolából, amikor – a Rendőrkapitányság épülete előtt elhaladva – egy rendőr megállította és a kapitányság épületébe behívta. Az épületben több rendőr jelenlétében kezdték meg meghallgatását, melynek során kiderült, hogy egy, a rendőrség előtt parkoló és az egyik rendőr tulajdonát képező gépkocsit valaki megkarcolt. A rendőrök azt mondták a panaszosnak, hogy az esetről videofelvétel készült, és vallja be, hogy ő volt az elkövető.

A fiatalos édesanyját csak „másfél órás meghallgatás (kihallgatás)” után értesítették, aki ekkor gyermekéért ment a Rendőrkapitányságra. Itt aláírtak vele egy papírt, melyből ő nem kapott, valamint a videofelvételt sem látta, sem ő, sem a gyermek. Az apa másnap bement a kapitányságra, hogy panaszt tegyen az eljárás miatt, „de nem foglalkoztak vele”.

A meghatalmazott képviselő 2010. május 11-én kiegészítő levelet nyújtott be első panaszához, melyben az alábbiakat írja le:

2010. április 6-án a Bonyhádi Rendőrkapitányság bűnügyi osztályvezetője a fiatalosval kapcsolatban pszichológus szakértő bevonását rendelte el. Leírja továbbá, hogy panaszával a Tolna Megyei Főügyészség Fiatalosok Ügyészségéhez fordult, majd 2010. április 15-i dátummal a Szekszárdi Városi Ügyészségtől kapott egy határozatot, melyben panasza egy részének helyt adtak.

A meghatalmazott képviselő összességében az alábbiakat sérelmezi:

- a fiatalos előállításának tényét, valamint szabadságának korlátozását;
- azt a körülményt, hogy megítélése szerint a panaszost bűnösnek kezelték a meghallgatása során;
- azt, hogy bizonyítékként a térfigyelő kamera felvételére hivatkoztak, azonban ez a felvétel sem a helyszínen, sem később nem került bemutatásra;
- megsérültek a fiatalos jogai azzal, hogy meghallgatásán sem szülője, sem törvényes képviselője, sem kirendelt védő nem volt jelen;
- megítélése szerint törvénysértő volt a fiatalos meghallgatása a tekintetben is, hogy idézés nélkül, az utcáról hívták be;
- a fiatalost megfélemlítették, „mert kezébe adtak egy tárgyat, azzal a felszólítással, hogy ismerje fel, fogja meg, ... és vallja be, hogy ezzel karcolta meg az autót”;
- megítélése szerint jogsértő volt az is, hogy a fiatalos ruházatát és csomagját is kipakoltatták és lefényképezték;
- a panaszosra „lelki nyomást gyakoroltak ... azzal, hogy próbálták rábírní, vallja be, hogy az apja veri és emiatt nem ismeri el a cselekményt”.

II.

A Független Rendészeti Panasztestület a 457/2010. (XI. 10.) sz. állásfoglalásában megállapította hogy „hogy súlyosan sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga amiatt, hogy az intézkedő rendőr elfogulatlansága tekintetében ésszerű kételyek merültek fel. Sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga az előállítás okára, és időtartamára vonatkozó igazolás kiállításának hiánya miatt is, továbbá személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás aránytalansága folytán, és emberi méltósághoz való alapvető joga a rendőri hangnem miatt.”

A Panasztestület szerint ezen jogsértések eelérik a súlyosság azon fokát, amely szükségessé teszi, hogy a Testület a állásfoglalását az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésének alapján megküldje az országos rendőrfőkapitány számára.

III.

A rendelkezésre álló okiratokból az alábbi tényállás állapítható meg:

A panaszos előállításáról szóló 17020-105/7/2010/P. sz. rendőri jelentésben a következők szerepelnek: 2010. március 30-án 7:10 órakor a jelentést író r. ftörm. a Bonyhádi Rendőrkapitányság parkolójába állt be. Ekkor járműve még karc- és sérülésmentes volt. Ugyanaznap 16:00 órakor hazafelé indulva észlelte, hogy járművének jobb oldalát valaki teljes hosszában egy éles tárgygal végigkarcolta. Ezt követően a rendőr megtekintette a Kapitányság térfigyelő kamerarendszerének felvételeit, melyen látta, hogy 13 óra körüli időben egy iskolatáskás fiú ment el az autó mellett. A felvétel gyorsított volt, így pontosabb személyleírást nem lehetett megfigyelni. A felvétel technikai ok miatt egyébként csak 13:00 óráig állt rendelkezésre.

A felvétel alapján a rendőr arra a következtetésre jutott, hogy a rongálás 13:00 és 16:00 óra között történt. Kettő nappal később, 2010 április 1-jén 13:00 óra körül arra lett figyelmes, hogy egy fiatal fiú olyan helyzetben közlekedik a kapitánysági parkolón keresztül, amely alkalmas lehetett arra, hogy a járművet megrongálja.

A hátizsákos fiút ekkor megállította, a szolgálati fellépés formáságainak betartásával igazoltatás alá vonta, az intézkedés jogalapjaként folyamatban lévő büntetőügyben történő adatgyűjtésre hivatkozott. Az igazoltatott gyermek ekkor a rendőri jelentés szerint elismerte, hogy a parkoló padkáján játszott, így haladt el az autó mellett, valamint emlékszik rá, hogy az autót valamivel megkarcolta, de nem tudja mivel.

A panaszos előállítására a jelentés szerint az Rtv. 33. § (2) bek. b) pontja alapján került sor („a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, ... aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható”), mert ez biztosította azt, hogy az Rtv. 15. §-a szerint az intézkedés eredményes legyen („több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”). A rendőri jelentés megjegyzi, hogy a panaszos volt az egyetlen, aki a parkolóban az autó megkarcolásával gyanúsítható módon közlekedett, valamint a járműveket haladás közben „tekintgette” is.

A Bonyhádi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Nyomozó Alosztályán szolgálatot teljesítő r. hdgy. 17020-105/7-1/2010./P. sz. jelentése szerint a fenti eset kapcsán 17020-

228/2010/bü. számon eljárás indult ismeretlen tettes ellen, a Btk. 324. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bek. szerint minősülő kisebb kárt okozó rongálás vétségének gyanúja miatt. A jelentés szerint az igazoltatott panaszos az igazoltatás során elismerte az általa elkövetett rongálás tényét. A panaszost a jelentést készítő r. hdgy. a kapitányság épületében „átvette”, majd tájékoztatta, hogy az ügyben meg kívánja hallgatni. A panaszos ekkor is elismerte, hogy ő követte el a cselekményt. Sor került ruházatának, valamint a nála lévő éles tárgyaknak a lefényképezésére, mivel gyanú merült fel arra nézve, hogy esetlegesen ezekkel követte el cselekményét (akár gondatlanságból is).

Mivel fiatalokú személyről volt szó, így szüleinek kiértésítése haladéktalanul megtörtént, a szülők 4-5 perc múlva a helyszínrre értek. A jelentésből kiderül az is, hogy a gyermeknek több alkalommal dühkitörése volt, melyek során a cselekmény elkövetését egyszer elismerte, majd meggondolta magát, ez után ismét elismerte. A panaszos tanúkihallgatására 14:21 órakor került sor, már a törvényes képviselőinek jelenlétében. A jegyzőkönyv elkészítése több alkalommal félbeszakadt, a panaszos már említett dühkitörései miatt.

A kihallgatás után elhangzott, hogy a panaszost, valamint az általa éppen elkövetett cselekményt a rendőrségi térfigyelő rendszer rögzítette, azonban ezt a felvételt technikai okok miatt nem lehet megtekinteni.

A panaszos előállításának végrehajtásáról szóló 17020/228/2010./bü. sz. jelentés szerint az események a fentiekben leírtak alapján történtek, valamint az előállítás okáról szóló tájékoztató és az időtartamáról szóló igazolás kiadásra került. Az előállítás 13:50 és 15:45 óra között tartott.

A Szekszárdi Városi Ügyészség Fk.B.919/2010/2-I. sz. határozata a fiatalokú meghatalmazott képviselője által előterjesztett panasznr részben helyt ad. Az Ügyészség kimondta, hogy „a rendelkezésre álló iratokból az állapítható meg, hogy a nyomozó hatóság a fiatalokú tanú, illetve törvényes képviselője jogait megsértve járt el, amikor a fiatalokút a nyomozó hatóság épületébe idézte, előállította és a törvényes képviselő csak ezt követően érkezett meg a kapitányságra.”. Az Ügyészség a nyomozati iratokba történő iratbetekintést, valamint a jegyzőkönyvezett tanúkihallgatást illetően a panaszt elutasította.

A fiatalokú panaszossal szemben a nyomozást a Bonyhádi Rendőrkapitányság megszüntette (17020/228-24/2010/bü.), mivel a cselekmény nem bűncselekmény.

IV.

1./ Megállapítom, hogy a panaszos meghatalmazott képviselőjének beadványában felsorolt, jelen határozat I. pontjában rögzített panaszai – a IV./2. pontban tett megszorítással – alaposak, panaszának ezért az alábbiak szerint, a Panasztestület, valamint a Szekszárdi Városi Ügyészség álláspontjával egyetértve helyt adok:

Az Rtv. 13. § (2) bek. szerint a „rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”, a 15. § (1) bekezdése szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”. Megítélésem szerint a panaszossal szemben fogatosított intézkedés-sorozat kapcsán a részrehajlás-mentesség, valamint a legkisebb okozható hátrány

követelményének megsértésével kapcsolatban ésszerű kétely merülhet fel, mely ez alapján sérti a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A fentiekből következően a panaszossal szemben foganatosított előállítás is alapjogsértő, mint tényében, mind végrehajtásának azonnali módjában (elsősorban a törvényes képviselő jelenlétének hiánya miatt). Ezek miatt a panaszos előállítása sértette a tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes szabadsághoz fűződő alapjogát, még abban az esetben is, hogy annak időtartama mindösszesen alig kettő óra volt.

Ugyanígy jogsértő az a körülmény, hogy noha a rendőri jelentésben az áll, hogy az előállításról készült igazolás, valamint tájékoztató kiadásra került, ez tényszerűen mégsem történt meg. Az Rtv. 33. § (4) bek. szerint *„az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani”*. A törvény az igazolás kiállítását és átadását nem fakultatív feladatként határozza meg, így annak elmaradása mindenképp jogszerűtlennek tekintendő, abban az esetben is, ha *„az előállítást végző egyéb szolgálati feladata miatt”* nem került sor az átadására (17020-105/7-2/2010/P. sz. átirat).

Megítélésem szerint jogszerűtlen az a körülmény is, mely szerint a panaszost az őt igazoltató rendőr a jelentés tanúsága szerint *„13 óra körüli időben”* észlelte, azonban az előállításról szóló igazolás szerint az intézkedés vele szemben 13:50 órakor kezdődött. Véleményem szerint indokolt lett volna, hogy a rendőri jelentés az intézkedés megkezdésének időpontját pontosan megjelölje, ugyanis 13 óra 50 perc nem tekinthető *„13 óra körüli”* időnek. A 17070/228-9/2010/bü. sz., a Szekszárdi Városi Ügyészség vezetőjének címzett átiratban egyébként már *„13:30 óra körüli”* idő szerepel. Az Rtv. egyértelműen rögzíti, hogy *„az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani”*, így a fenti eset egyúttal súlyos szakmai hibának is minősíthető.

Az előállítás, valamint az ezt követő – részben törvényt sértő – eljárási cselekmények során tanúsított rendőri magatartás megítélésem szerint alkalmasak arra, hogy a fiatalok személyben félelmet keltsenek, őt összezavarják. Különösen igaz ez a történeteknek azon részére, melynek során a fiatalok egyedül tartózkodott a Rendőrkapitányság épületében, és törvényes képviselői csak késve érkeztek a helyszínre.

2./ Vizsgálatom a panaszbeadványnak a gyanúsítás, a tanúkihallgatási jegyzőkönyv tartalmának, valamint a ruházat és csomag átvizsgálásának tényét sérelmező részeire nem terjedt ki.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. §-a szerint *„akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet”*. A már folyamatban lévő büntetőeljárással kapcsolatban előterjesztett panasz vizsgálatára jelen közigazgatási eljárásban nincs mód, azonban megjegyzem, hogy ezeket az arra illetékes Szekszárdi Városi Ügyészség már elbírálta, azoknak részben helyt adva.

3./ Hangsúlyozni kívánom, hogy a fentiekben panaszolt ügyel kapcsolatban megítélésem szerint olyan mértékű és jellegű jogi, valamint szakmai hibák elkövetésére került sor, mely az érintettek fegyelmi felelősségének vizsgálatát mindenképp indokoltá teszi.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- *a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;*
- *a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) és (2) bekezdései, 109. § (1) és (3) bekezdései;*
- *a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. §-a, 33. §-a, a 92. § (1) és (2) bekezdései és a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;*
- *a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. §-a.*

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2010. december „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**